

SÄHKÖINEN YLIOPPILASTUTKINTO – ÄIDINKIELI

AIKATAULU

Lautakunta on päättänyt [aikataulun](#), jonka mukaisesti sähköistäminen toteutetaan vaiheittain syksyn 2016 tutkinnosta alkaen. Äidinkielen koe järjestetään sähköisenä syksyn 2018 ylioppilastutkinnosta alkaen.

KOKEEN KESTO JA TEHTÄVIEN SISÄLLÖT

- Kokeen kesto on edelleen **kuusi (6) tuntia**.
- Kokeiden sisältö perustuu [lukion opetussuunnitelmien perusteisiin](#).

KÄYTETTÄVÄ TEKNIikka

- Kokeessa käytettävät laitteet ovat joko koulutuksen järjestäjän hankkimia tai kokelaan omia.
- Ylioppilastutkintolautakunta on määritellyt [ensimmäisenä tuettavan päätelaitteen vaatimukset](#). Listaa täydennetään tarvittaessa.
- Koe suoritetaan suljetussa ympäristössä eli internetin käyttö ei ole sallittua kokeen aikana.
- Tarkemmat tiedot käytettävästä tekniikasta löytyvät [täältä](#).
- Vastaukset kirjoitetaan tekstinkäsittelyohjelmalla tai ne annetaan suoraan tehtävän yhteydessä olevilla välineillä. Vastauksiin on mahdollista liittää esimerkiksi kuvia tai kaavioita.
- Vastauksia voi luonnostella suttupaperille. Papereita ei lähetetä lautakuntaan.
- Vastaustilaa voidaan rajoittaa.

OHJELMISTOT

- Ylioppilaskokeessa ei testata erikseen tietoteknisiä taitoja, mutta luonnollisesti hyvä työkalujen hallinta helpottaa kokeen suorittamista.
- Kaikissa aineissa tarvitaan tekstinkäsittelyohjelman käyttötaitoa.

Ensimmäiseen tuettavaan päätelaitteeseen otetaan mukaan mm seuraava ohjelmisto:

- LibreOffice

KOKEEN AINEISTOJA

Sähköisessä kokeessa taustamateriaalin määrä voi olla laajempi kuin perinteisessä kokeessa. Aineisto voi olla upotettuna tehtävään tai se voi olla muunlainen paikallisessa koepalvelimessa toimiva palvelu. Materiaalina voidaan tehtävyydestä ja oppiaineesta riippuen käyttää tekstien lisäksi esimerkiksi seuraavia materiaalityyppejä ja näiden yhdistelmiä:

Kirjoitettuja dokumentteja <ul style="list-style-type: none">• artikkelitietokantoja• tekstejä	Audiovisuaalista aineistoa <ul style="list-style-type: none">• videoita• animaatioita• äänitiedostoja
Visuaalisia aineistoja <ul style="list-style-type: none">• kaavioita• karttoja• kuvia	Numeerista aineistoa <ul style="list-style-type: none">• taulukoita• tilastoja

Äidinkieli – syksy 2018

Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan:

Äidinkieli toimii oppimisen perustana ja sen kautta ihminen jäsentää todellisuuttaan ja kommunikoi muiden ihmisten kanssa. Äidinkieli vahvistaa yksilöllistä ja kulttuurista identiteettiä sekä kehittää ajattelua, luovuutta ja eettistä tietoisuutta.

Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on elämänhallinta-aine sekä keskeinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Oppiaine pohjautuu laajaan tekstikäsitteeseen, mikä sisältää kirjoitetun ja puhutun kielen lisäksi myös mediatekstejä ja erilaisia kuvia. Oppiaine saa sisältöjä lähinnä kieli-, kirjallisuus- ja viestintätieteistä sekä kulttuurin tutkimuksesta. Lukemisen, kirjoittamisen ja puheviestinnän avulla omaksutaan uusia käsitteitä ja opitaan näkemään asioiden välisiä yhteyksiä, ajattelemaan loogisesti, pohtimaan sekä tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan tietoa kriittisesti. Kirjallisuuden ja kuvallisten viestintävälineiden avulla opitaan uusia asioita länsimaisen kulttuuriperinteen ohella myös muista kulttuureista. Kirjallisuuden opetus edistää myös persoonallisuuden kehitystä. Oppiminen ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus perustuvat monipuoliseen viestintäosaamiseen.

Arviointikriteerit on kuvattu äidinkielen kokeen määräyksissä.

http://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/fi_maaraykset_aidinkieli.pdf

Äidinkielen sähköinen koe

Koe mittaa edelleen kokelaan kypsyttä ja lukion opetussuunnitelman mukaisten taitojen ja sisältöjen hallintaa siten, että kokeen toisessa osassa arvioidaan erityisesti kirjoittamisen taitoa ja toisessa kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa.

Lukutaitoa mittaavaa osuutta kehitetään niin, että koe mittaa entistä tarkemmin myös tiedon käsittelyn ja pätevyysarvioinnin taitoja. Tästä syystä kokeeseen sisällytetään uudentyypinen tehtävä, jonka laadinnassa hyödynnetään syksyllä 2013 valmistuneen kehittämistyön ja kokeilun tuloksia.

Uuden tehtävätyypin erityispiirteinä ovat laajahkot multimodaaliset aineistot, joista kokelas valitsee itse tehtävän kannalta tarkoituksenmukaiset osat käytettäväkseen. Sähköinen äidinkielen koe toteutetaan suljetussa verkkoympäristössä, jossa on mahdollista hyödyntää autenttisten näköisten kirjallisten tekstiaineistojen lisäksi monipuolisesti erilaisia audiovisuaalisia materiaaleja ja mediatekstejä (esim. keskustelu, puhe-esitys, tv-mainos, uutinen, haastattelu, musiikkivideo, kohtaus elokuvasta). Entistä laajemmän ja monimuotoisemman aineiston on tarkoitus simuloida modernissa tietotulvassa vastaan tulevia ongelmanratkaisuja ja päätöksentekotilanteita. Jotta kokeen aineistomäärä olisi kohtuullinen, osaa tehtävätyypin aineistoista voidaan hyödyntää myös kokeen muissa tehtävissä.

Uuden tehtävätyypin avulla arvioidaan kokelaan taitoa valita tarkoituksenmukaiset aineistot, arvioida niiden käytettävyyttä ja pätevyyttä sekä taitoa eritellä ja tulkita niitä. Tehtävässä voidaan esimerkiksi pyytää nostamaan esiin aineistosta löytyviä näkemuseroja tai ristiriitoja ja selittämään niitä, pohtimaan ja aineistossa esitettyjen väitteiden uskottavuutta ja luotettavuutta, tulkitsemaan aineistoja konteksteihin sijoittamisen avulla, pohtimaan ja erittelemään eri modaliteettien (ilmaisumuotojen) keinoja rakentaa teksteissä merkityksiä tai valitsemaan tietyt aineistot ongelmanratkaisua varten ja perustelemaan valinnat.

Sähköisen kokeen kehittämistyö jatkuu lähivuosina. Pohdittavana ovat myös kaudenkirjallisuuden luku- ja tulkintataitoa mittaavien tehtävien asema ja paikka kokeessa, kirjoittamistaitoa mittaavien aineistopohjaisten tehtävien suhde suunniteltuun uuteen tehtävätyyppiin ja niin sanottujen otsikkotehtävien asema kokeessa. Kokeen rakennetta ja tehtävätyyppejä kehitettäessä on myös selvitettävä vielä ajankäyttöön liittyviä kysymyksiä. Kirjoittaminen todennäköisesti helpottuu ja nopeutuu, kun työ voidaan tehdä tekstinkäsittelyohjelmalla, varsinkin jos päädymme ottamaan käyttöön myös muita tekstityön arkisia työkaluja, kuten oikolukuohjelman tai sähköisen sanakirjan.

Moni asia on siis vielä avoinna. Tavoitteena kuitenkin on, että äidinkielen sähköisen kokeen kuvaus on valmiina tiedotettavaksi kolme vuotta ennen ensimmäisen kokeen suoritusta eli syksyllä 2015.